

“Кыргыз тили жана адабияты” адистигин өздөштүрүүнүн натыйжасында түзүлүүчү компетенциялар:

«Филолог» даражасы ыйгарылуу менен бүтүрүүчү төмөндөгү компетенцияларга ээ болушу керек:

а) кесиптик (КК) (ПК):

– кесиптик милдеттерди чечүү үчүн психологиялык-педагогикалык билимдерди колдонууга даяр (КК–2) (ПК–2);

– методикалык проблемаларды (окутуунун моделдерин, методикаларын, технологияларын жана ыкмаларын) чечүүнүн ыкмаларына ээлик кылат жана окутуунун сапатын баалоонун технологиясын колдонууга жөндөмдүү (КК–4) (ПК–4).

б) универсалдык:

жалпы илимий (ЖИК) (ОК):

инструменталдык (ИК):

– ой жүгүртүү маданиятына ээ, жалпылоого, анализдөөгө, маалыматты кабылдоого, максаттарды коюуга жана ага жетишүүнүн жолдорун тандап алууга жөндөмдүү (ЖИК–1) (ОК–1);

– коомдо жүрүп жаткан социалдык жактан маанилүү проблемаларды жана процесстерди анализдөөгө жана аларды болочокто өнүктүрүү мүмкүндүгүн прогноздоого жөндөмдүү (ЖИК–4) (ОК–4);

– өзүнүн болочок кесибинин социалдык маанилүүлүгүн аңдап билет, кесиптик ишмердүүлүктү аткарууга карата жогорку мотивдешүүгө ээлик кылат (ЖИК–11) (ОК–11);

социалдык-инсандык жана жалпы маданий (СИжЖМК) (СЛК):

– этикалык баалуулуктарга ылайык ишмердүүлүктү жүзөгө ашырат (СИжЖМК–3) (СЛК–3);

– кесиптик ишмердүүлүктүн милдеттерин аткаруу менен байланышкан проблемаларды сынчыл жана конструктивдүү анализдөөгө, чечүүгө жөндөмдүү (СИжЖМК–4) (СЛК–4);

– ишмердүүлүгүнүн сапатына карата жоопкерчиликти өзүнө алууга жөндөмдүү (ИК–1);

– ар кандай булактардан алынган маалыматтар менен иштөөгө жөндөмдүү (ИК–5);

– иштиктүү алака-катышты: эл алдында чыгып сүйлөөгө, сүйлөшүүлөрдү жүргүзүүгө, кеңешмелерди өткөрүүгө, иштиктүү кат алышууларды, электрондук коммуникацияларды жүзөгө ашырууга жөндөмдүү (ИК–9);

Эскертүү: Шарттуу кыскартуулар:

НББП- негизги билим берүү программасы (ООП)

ПК- профессионалдык компетент (ОК)

СӨЖМК- социалдык-өздүк жана жалпы маданият компетенциясы (СЛК)

ИК- инструменталдык компетенциясы (ИК)

ЖК – жалпы компетенциясы (ОК)

1.2. Дисциплинаны өздөштүрүүнүн жыйынтыгында студент төмөндөгүлөрдү:

Билүүгө :

- расмий-иштиктүү адабияттын тарыхын нормаларын үйрөнүү(ПК-1);
- логикалык жактан ынандыктуу, аргументтелген жана так сүйлөө жана жаза билүүгө, публикалык жана илимий тилде сүйлөй алууга, кесиптик маанидеги тексттерди редакциялоого, талкууларды айтылган ойлордун логикасын анализдей билүүгө (СЛК-1);
- башкаруу ишмердүүлүгүндө тексттик документтерди даярдай билүү;
- кептик баарлашуунун ар кандай түрлөрүнө жараша тилдик материалдарды тандоону, кабыл алуу жана мүнөздүк ыкмаларды үйрөнүү(ОК-1);

Жасай билүүгө:

- кичи жамааттар менен уюштуруу жана башкаруу жумуштарына даярдыкта болуу (ИК-9)

- турмуштук маанилүү философиялык көйгөйлөр тууралуу ойлорун аргументтүү жана толеранттуу айтып берүү (СИЖМК-1);

- жаны ойлорду жаратуу жана кабыл алуу жөндөмү, ой жүгүртүүнүн креативдүүлүгү (СИЖМК-4);

- жамаатта иштөө жөндөмдүүлүгүнө ээ болуу, аларды башкаруу, жамаат мүчөлөрүнүн жеке өзгөчөлүктөрүн эсепке алуу, алардын ишмердүүлүгүнө багыттоого (СИЖМК-6);

- социалдык жана кесиптик маселелерди чечүүдө социалдык, гуманитардык, экономикалык илимдердин негизги жоболорун жана методдорун колдонуу жөндөмдүүлүгүнө ээ болуу (СИЖМК -10);

- социалдык маанилүү көйгөйлөрдү жана процесстерди анализдөө жөндөмдүүлүгүнө ээ болуу (СИЖМК -11);

Ээ болууга:

- кесиптик жана социалдык тармакта оозеки жана жазуу коммуникация ыкмаларына ээ болуу (ИК-4);

- өзүнүн кесиптик ишмердүүлүк чөйрөсүндөгү негизги терминологияны, чет тилдерди билүү, жалпы кесиптик текстти которууда оозеки жана жазуу кеп ыкмаларына, чет элдик өнөктөштүгү менен пикир алышуу техникасына ээ болуу (ИК-5);

- илимий-техникалык документацияны иштеп чыгуу жөндөмдүүлүгүнө ээ болуу, иштелмелердин жыйынтыктарын жасалгалай билүү, ИТКга жана симпозиумдарга катышып, чыгып сүйлөө жөндөмдүүлүгүнө ээ болуу (ИК-6);

- илимий таанып билүү методологиясына ээ болуу жана аны практикалык ишмердүүлүккө колдонууга даяр болуу (ЖК-4);

«Кыргыз адабияты» багытындагы компетенттүүлүктү өркүндөтүү:

- ❖ адабиятчы-студентте белгилүү компетенцияларды калыптандырууда окутуунун техникалык каражаттарын, ыкмаларды объектилерди адабият сабактарында максаттуу пайдалануу менен компетенцияларды калыптандыруу;

❖ педагогикалык процессте коммуникативдүүлүктү уюштуруу системасын (бул кыргыз адабиятын окутууда өтө маанилүү орунда турат) жана маалыматтарды жеткирүүнүн (презентация, ж.б.) формаларын адабият сабактарына максаттуу колдонуу, ал педагогикалык иш чаралар аркылуу адабиятчы-студенттин кесиптик иш билги-көндүмдөрүн калыптандыруу; түрдүү адабий дөөлөттөрдү адабиятчы-студенттердин көркөм- эстетикалык таанып-билүү ишмердүүлүгүн уюштуруучу жана аны башкаруу системасын жөнгө салуучу иш билги- көндүмдөрүн калыптандыруу;

❖ адабиятчы-студенттин педагогикалык процессте белгилүү маселелерди чечүү үчүн компетенттүүлүккө негиздеп окутуу усулдарын жана каражаттарын талапка ылайык максаттуу конструкциялоочу иш билги-көндүмдөрүн калыптандыруу; адабиятчы-студенттин окуу процессинде жана окутуу (практика учурунда) кесиптик ишмердүүлүк боюнча компетенттүүлүктүн калыптанышын өз алдынча пландаштыра билүү иш билги-көндүмдөрүн калыптандыруу; компетенциялардын калыптанышы үчүн ар бир адабият сабагынын максатын окутуу процессинде адабиятчы-студенттердин жөндөмдүүлүктөрүн ойготуу, аналкалык ой жүгүртүүгө багыттоо, сунушталган илимий-теориялык маалыматтарды студенттин жеке турмушу менен айкалышырып түшүндүрүүгө жетишүү, б. а. ар бир адабиятчы-студент сабактын максатын түшүнүү аркылуу өзүнүн иш билги-көндүмдөрүн аныкташын калыптандыруу;

❖ окуу процессин интеграциялоо, б. а. окуу материалын реалдуу турмуштун контекстинде комплекстүү кароого ар бир адабиятчы-студентти көнүктүрүүчү иш билги-көндүмдөрдү калыптандыруу;

❖ окуу процессине долбоорлоо технологиясын, ар бир студенттин өз алдынча жыйынтык чыгаруу системасын колдонуу аркылуу адабиятчы-студенттин кесиптик ишмердүүлүгүндө адистик чеберчилигин иш билги-көндүм катары калыптандыруу; окутууну коомдук-социалдык керектөө менен айкалыштыруу, б. а. билим берүү методологиясында кабыл алынган жана кесипке карата социалдык керектөөнүн негизинде пайда болгон компетенцияларды өздөштүрүү аркылуу өзүн-өзү реализациялоого көнүктүрүүчү иш билги-көндүмдөрдү калыптандыруу;

❖ кыргыз адабияты боюнча азыр окутулуп жаткан сабактар аркылуу дүйнөлүк билим берүү процессиндеги баалоо системасын адабиятчы-студенттин пайдалана алуусуна жана түшүнүүсүнө жетишүү, аны менен студент өзүн-өзү баалоо, кырдаалды сын көз менен карап баа берүүгө жетишүүчү иш

билги-көндүмдөрүн калыптандыруу.